

Bydgoszcz, dnia 25 stycznia 2012 r.

REGIONALNY DYREKTOR OCHRONY ŚRODOWISKA W BYDGOSZCZY

WOO.4240.21.2012.BW

POSTANOWIENIE

Na podstawie art. 64 ust. 1 pkt 1, ust. 3 i 4 oraz art. 66 i 68 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. Nr 199, poz. 1227 z późn. zm.), a także § 3 ust. 1 pkt 43 lit. d) rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 9 listopada 2010 r. w sprawie przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko (Dz. U. Nr 213, poz. 1397), w związku z art. 123 ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. - Kodeks postępowania administracyjnego (Dz. U. z 2000 r. Nr 98, poz. 1071 z późn. zm.), nawiązując do pisma Burmistrza Brzeźcia Kujawskiego z dnia 05.01.2012 r., znak: BI.6220.11.2011 (data wpływu: 11.01.2012 r.) po przeanalizowaniu wniosku o wydanie decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach wraz z załącznikami, w tym z kartą informacyjną przedsięwzięcia, złożonego przez Mazovia Energy Resources Sp. z o.o. z siedzibą w Warszawie, Al. Jerozolimskie 30,

- I. Wyrażam opinię, że dla planowanego przedsięwzięcia pn. „Poszukiwanie i rozpoznawanie złóż ropy naftowej i gazu ziemnego w obrębie obszaru koncesyjnego Brześć Kujawski”, istnieje konieczność przeprowadzenia oceny oddziaływania na środowisko.
- II. Ustaląm zakres raportu o oddziaływaniu przedsięwzięcia na środowisko zgodnie z art. 66 ust. 1 pkt. 1 - 9 i 11 - 20 oraz ust. 6 ww. ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko, uwzględniający:
  1. Charakterystykę całego przedsięwzięcia i warunki użytkowania terenu w fazie budowy i eksploatacji lub użytkowania.

2. Jednoznaczne określenie dokładnego przebiegu trasy badań sejsmicznych oraz miejsc odwiertów wraz z zapleczem i trasami dojazdowymi.
3. Opis analizowanych wariantów, w tym wariantu proponowanego przez wnioskodawcę oraz racjonalnego wariantu alternatywnego, a także wariantu najkorzystniejszego dla środowiska.
4. Przewidywane oddziaływanie na środowisko analizowanych wariantów, w tym:
  - a) oddziaływanie na powietrze atmosferyczne i klimat akustyczny, w odniesieniu do zagospodarowania terenów sąsiednich, z uwzględnieniem zastosowania zabezpieczeń przeciwhałasowych,
  - b) gospodarkę wodno-ściekową i gospodarowanie odpadami,
  - c) oddziaływanie na przyrodę uwzględniające możliwość zmian i korekt w zakresie lokalizacji badań sejsmicznych oraz miejsc wykonywania planowanych odwiertów czy też przebiegu dróg dojazdowych w zależności od charakteru występujących ekosystemów i ich wrażliwości na zmiany w środowisku (na podstawie dokonanych badań terenowych).
5. Jednoznaczne określenie skali i zakresu wpływu planowanej inwestycji na stan zachowania siedlisk przyrodniczych oraz gatunków roślin i zwierząt występujących na terenach, gdzie zlokalizowane będą odwierty oraz objętych badaniami sejsmicznymi.
6. Informacje o elementach środowiska przyrodniczego wokół tych terenów, wraz z analizą i oceną wpływu na ich stan zachowania, obejmujące:
  - a) występowanie chronionych siedlisk przyrodniczych oraz gatunków roślin i zwierząt na terenie prowadzonych badań sejsmicznych, planowanych odwiertów wraz z zapleczem oraz powiązanych z realizacją zadania dróg dojazdowych,
  - b) wyniki prowadzonej inwentaryzacji z danymi dotyczącymi: lokalizacji występowania gatunków i siedlisk, ich liczebności, sposobu wykorzystania obszaru przez zwierzęta (miejsca rozrodu, żerowania, migracji) i statusu ochronnego (w postaci opisowej i graficznej),
  - c) skalę koniecznej do przeprowadzenia wycinki drzew i krzewów, z uwzględnieniem liczby i gatunków drzew przeznaczonych do usunięcia, pierśnicy drzew podlegających wycince (tj. średnicy na wysokości pni wynoszącej 1,3 m), ogólnego stanu zdrowotnego drzew o średnicy przekraczającej 75 cm, przeznaczonych do usunięcia (tj. występowanie dziupli i próchnowisk); w sytuacji stwierdzenia obecności potencjalnych siedlisk bytowania pachnicy dębowej należy

- przedłożyć opinię entomologa, stwierdzającą obecność lub brak bytowania gatunków owadów będących w zainteresowaniu Wspólnoty, np. pachnicy dębowej. W sytuacji stwierdzenia występowania ww. gatunków owadów należy podać zakres działań minimalizujących lub ograniczających negatywne oddziaływanie na stan zachowania populacji i siedliska występowania, a w przypadku braku możliwości podjęcia działań minimalizujących - wskazać sposób, zakres i rodzaj koniecznych do podjęcia działań kompensacyjnych,
- d) zakres i sposób podejmowanych działań zabezpieczających drzewa i krzewy przed mechanicznym uszkodzeniem lub przesuszeniem brył korzeniowych podczas prowadzonych wykopów, w przypadku prowadzenia prac w bezpośrednim sąsiedztwie drzew i krzewów niepodlegających usunięciu,
  - e) terminy prowadzenia prac, w tym wycinki drzew i krzewów, badań sejsmicznych i rozpoczęcia odwiertów, z uwzględnieniem ochrony siedlisk i gatunków roślin lub zwierząt (np. ptaków, płazów, nietoperzy),
  - f) ocenę skali wpływu prowadzonych prac na zinwentaryzowane środowisko przyrodnicze podczas wykonywania badań sejsmicznych, a także planowanych odwiertów i dalszych prac związanych z rozpoznaniem złóż na zmiany stosunków wodno - gruntowych obszaru podlegającego planowanej inwestycji, w szczególności w odniesieniu do stwierdzonych gatunków i siedlisk, a także obszarów chronionych,
  - g) stwierdzenie konieczności, sposobu oraz zakresu działań minimalizujących (a w razie potrzeby kompensujących) negatywne oddziaływanie w stosunku do stwierdzonych gatunków i siedlisk (lub brak takiej konieczności), wraz z uzasadnieniem.
7. Usytuowanie przedsięwzięcia względem zlewni i jednolitych części wód oraz zidentyfikowanie celów środowiskowych dla wód, na które mogłoby oddziaływać, a także wskazanie, czy i w jaki sposób przedsięwzięcie będzie oddziaływać na te cele.
  8. Analizę możliwych zagrożeń powstania szkody w środowisku, w tym możliwość zanieczyszczenia wód powierzchniowych i podziemnych na etapie realizacji, eksploatacji i likwidacji przedsięwzięcia.
  9. Analizę możliwych konfliktów społecznych związanych z planowanym przedsięwzięciem.

Uzasadnienie

Wójt Gminy Brześć Kujawski, wnioskiem z dnia 05.01.2012 r., znak: BI.6220.11.2011 (data wpływu: 11.01.2012 r.) zwrócił się do Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Bydgoszczy z prośbą o wyrażenie opinii w sprawie obowiązku przeprowadzenia oceny oddziaływania na środowisko dla planowanego przedsięwzięcia pn. „Poszukiwanie i rozpoznawanie złóż ropy naftowej i gazu ziemnego w obrębie obszaru koncesyjnego Brześć Kujawski”.

Po zapoznaniu się z załączoną do wniosku kartą informacyjną stwierdzono, że jest to przedsięwzięcie mogące potencjalnie znacząco oddziaływać na środowisko, wymienione w § 3 ust. 1 pkt 43 lit. d) ww. rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 9 listopada 2010 r.

Powierzchnia obszaru koncesyjnego „Brześć Kujawski” wynosi ok. 1144,39 km². Poszukiwanie i rozpoznawanie złóż węglowodorów planuje się prowadzić w obrębie północno – wschodniej części obszaru koncesyjnego. Pod względem administracyjnym są to tereny gmin: Lubanie, Bądkowo, Brześć Kujawski oraz fragment gminy Osiećciny. W rejonie tym wyznaczono trasy przebiegu zdjęcia sejsmicznego 2D (2 linie o sumarycznej długości 25 km) i potencjalne lokalizacje trzech otworów wiertniczych (jeden obligatoryjny i dwa opcjonalne).

Badania sejsmiczne prowadzone będą metodą bezeksplozyjnego (bez użycia ładunków wybuchowych) wzbudzania energii, przy zastosowaniu wibratorów (samojezdne urządzenia o dużej masie służące do wzbudzania drgań). Prace prowadzone będą zgodnie z instrukcjami określającymi m.in. bezpieczne odległości punktów wzbudzania drgań od różnych obiektów w terenie (zabudowania, budowle o betonowych konstrukcjach, ujęcia wody, linie energetyczne, drogi, systemy melioracyjne itp.). Ww. metoda polega na wywołaniu przy użyciu 4-5 sprzężonych ze sobą i ustawionych wzdłuż linii wzbudzania energii wibratorów drgań gruntu, który następnie generuje falę sejsmiczną. Drgania o częstotliwości 8-90 Hz przenoszone są do gruntu przez płytę wibratora w czasie ok. 10-16 s (tzw. 1 sweep). Na każdym punkcie wzbudzanych jest ok. 10 sweepów. Cały cykl pomiarowy na jednym punkcie trwa ok. 5 minut. Teren każdorazowo zajęty dla potrzeb wzbudzenia i zarejestrowania fali sejsmicznej wynosi około 100 m². Poszczególne punkty wzbudzenia są rozproszone w terenie na znacznej przestrzeni.

Jedna z planowanych linii ma przebieg z południowego zachodu na północny wschód i długość ok. 12 km, a druga ma przebieg z północnego zachodu na południowy wschód i długość ok. 13 km. Planowane lokalizacje wierceń usytuowane są w promieniu do 10 km

na zachód od granic administracyjnych Włocławka. Otwór obligatoryjny 1 (Otwór nr 1), planowany jest na przecięciu linii sejsmicznych. Pierwszy otwór opcjonalny (Otwór nr 2) projektuje się zlokalizować na wschodnim ramieniu profilu południowy zachód – północny wschód, a drugi otwór opcjonalny (Otwór nr 3) w południowo - wschodniej części drugiego profilu sejsmicznego (rejon na północny wschód od Brześcia Kujawskiego). Wszystkie otwory planowane są do maksymalnej głębokości 3000 m, przy czym przy otworach opcjonalnych bierze się pod uwagę również wykonanie odcinków poziomych o maksymalnej długości do 2000 m (od krawędzi odcinka pionowego).

Po wyborze obszaru potencjalnej lokalizacji wierceń, w jego obrębie planowane jest podjęcie prac wiertniczych. Prace wiertnicze prowadzone są na ograniczonym terenie o powierzchni ok. 1,0 ha, zwanym wiertnią. Ostatecznie, powierzchnia zajmowana przez wiertnię uzależniona jest m.in. od rodzaju wykonywanego otworu oraz rodzaju wykorzystywanego w tym celu urządzenia wiertniczego.

Z uwagi na specyfikę zadania geologicznego, tj. rozpoznanie występowania gazu typu *shale gas* i ropy typu *shale oil*, w zależności od przebiegu prac wiertniczych i obecności objawów węglowodorów, przewiduje się opcjonalnie (zgodnie z Projektem Prac Geologicznych dla obszaru koncesyjnego „Brześć Kujawski”) możliwość przeprowadzenia szczelinowania górotworu.

Wykonywane w ramach planowanej inwestycji badania sejsmiczne oraz prace wiertnicze będą realizowane na terenach, ogólnikowo określonych przez wnioskodawcę jako obszary leśne, nieużytki, niezamieszkałe.

Zgodnie z przedłożoną kartą informacyjną przedsięwzięcia, nieznana jest obecnie dokładna lokalizacja odwiertów, a przebieg badań sejsmicznych jest określony ogólnikowo poprzez wyznaczenie linii przebiegu prac, tzw. transektu.

Poszukiwanie i rozpoznawanie złóż kopalin jest ingerencją w środowisko przyrodnicze, narusza struktury gleby i głębszych warstw geologicznych. Wymaga zużycia surowców energetycznych, wody, generuje ścieki, odpady i jest źródłem emisji zanieczyszczeń do powietrza i hałasu zarówno z urządzeń wiertniczych, jak i pojazdów podczas prowadzonych badań sejsmicznych. Może też stwarzać zagrożenie wystąpienia szkody w środowisku.

Jednoznaczne określenie dokładnego przebiegu trasy badań sejsmicznych oraz miejsc odwiertów wraz z zapleczem i trasami dojazdowymi jest kluczowe dla oceny oddziaływania planowanego przedsięwzięcia na środowisko. Należy przy tym rozważyć warianty inwestycji, a wariantowość może wynikać zarówno ze zmian czy korekt w zakresie lokalizacji badań

sejsmicznych oraz miejsc wykonywania planowanych odwiertów czy też przebiegu dróg dojazdowych, jak również z przyjęcia odmiennych terminów wykonywania poszczególnych etapów, uwzględniających uwarunkowania przyrodnicze. W raporcie należy podać opis analizowanych wariantów, w tym wariantu proponowanego przez wnioskodawcę oraz racjonalnego wariantu alternatywnego, a także wariantu najkorzystniejszego dla środowiska.

Lokalizację otworów wiertniczych zaplanowano w terenie, na którym występuje rozproszona zabudowa zagrodowa i mieszkaniowa.

W wyniku prac związanych z poszukiwaniem i rozpoznawaniem złóż ropy naftowej i gazu ziemnego wystąpi emisja hałasu oraz zanieczyszczeń gazowych i pyłowych do środowiska. Do głównych źródeł stacjonarnych zaliczymy: pracę silników, agregatów, stołu wiertniczego, pomp, wentylatorów. Źródłami ruchomymi będą poruszające się pojazdy. Ruch samochodów ciężarowych i osobowych w obrębie wiertni może wynosić około 20 pojazdów/dobę. Emisja zanieczyszczeń i hałasu będzie występować zarówno na etapie prowadzonych prac przygotowawczo – instalacyjnych, jak i na etapie wiercen (24 h). Źródłem zanieczyszczenia powietrza może stać się również wydobyty gaz.

W przedłożonej dokumentacji Inwestor wskazał, że zachowane zostaną „bezpieczne odległości od zabudowań (...)”. Jednak wyznaczenie takich odległości może nastąpić dopiero po wykonaniu analizy akustycznej dla konkretnej lokalizacji otworu wiertniczego. Dlatego przygotowywany raport o oddziaływaniu przedsięwzięcia na środowisko powinien zawierać wyniki rozprzestrzeniania się hałasu w środowisku w ramach przeprowadzonej pełnej analizy akustycznej w rejonie najbliższych obszarów chronionych akustycznie. Analizą należy objąć również rozprzestrzenianie się w powietrzu zanieczyszczeń pyłowych i gazowych.

Omówić należy gospodarkę wodno-ściekową i odpadową dla analizowanego zadania. Przedstawienia wymagają zwłaszcza źródła pozyskiwania wody do celów technologicznych, odprowadzanie ścieków oraz postępowanie z odpadami, w tym szacowane ilości i rodzaje odpadów (wg katalogu) i sposób gospodarowania – odzysk, unieszkodliwianie.

Wszystkie wymienione przez wnioskodawcę tereny, które w wyniku realizacji inwestycji ulegną zajęciu, mogą być miejscem występowania cennych siedlisk przyrodniczych lub gatunków roślin i zwierząt objętych ochroną bądź pozostających w sferze zainteresowania Wspólnoty.

Realizacja planowanego zamierzenia, z uwagi na rodzaj i charakter przedsięwzięcia może się wiązać z oddziaływaniem na warunki abiotyczne, od których zależy rodzaj i stan zachowania elementów przyrodniczych w środowisku. Może powodować degradację gruntu i naruszenie lub zniszczenie siedlisk przyrodniczych w skutek zajęcia terenu pod planowane

odwierty oraz przejazdu pojazdów w trakcie prowadzonych badań sejsmicznych, lokalne zanieczyszczenie powierzchni gruntów, wód powierzchniowych lub gruntowych paliwami, środkami myjącymi oraz materiałami służącymi do sporządzania płuczek wiertniczych, uszkodzenie urządzeń i budowli wodnych oraz melioracyjnych w obrębie terenu zajętego pod odwierty oraz na trasie przemieszczania się pojazdów w trakcie prowadzonych badań sejsmicznych.

Przy braku informacji o dokładnej lokalizacji prac i sposobie ich organizacji, nie można wykluczyć, że realizacja zamierzenia wiązać się będzie z negatywnym oddziaływaniem na stan zachowania siedlisk i gatunków roślin i zwierząt występujących na przebiegu prowadzonych prac sejsmicznych oraz w miejscu zajęcia pod planowane odwierty oraz stan zachowania siedlisk i gatunków roślin i zwierząt na trasach przejazdu transportu kołowego do wyznaczonych punktów wiertniczych. Nieznana jest skala negatywnego oddziaływania na poszczególne elementy środowiska przyrodniczego w tym na siedliska przyrodnicze i gatunki roślin objętych ochroną, populacje gatunków zwierząt chronionych, w tym np. na ptaki (zasiedlające wszystkie typy siedlisk przyrodniczych włącznie z terenami zurbanizowanymi), owady, płazy, gady, nietoperze oraz powodować zmianę struktury krajobrazu. Naruszeniu lub niszczeniu ulec mogą tereny leśne, nieużytki, zadrzewienia i zakrzewienia wolnostojące lub alejowe, obszary rolnicze, w tym łąki, pastwiska i pola uprawne oraz siedliska wodne lub zależne od wód.

Realizacja planowanej inwestycji może skutkować długotrwałą i znaczącą zmianą warunków abiotycznych terenu objętego odwiertami (miejsce prowadzonych odwiertów wraz ze strefą oddziaływania), co przyczynić się może do zmian jakościowych i ilościowych ożywionych form przyrodniczych.

W związku z powyższym koniecznym jest przeprowadzenie pełnej oceny oddziaływania na środowisko w zakresie ochrony przyrody, którego niezbędnym elementem będzie sporządzenie raportu określającego jednoznacznie skalę i zakres wpływu planowanej inwestycji na stan zachowania siedlisk przyrodniczych oraz gatunków roślin i zwierząt występujących na przedmiotowym terenie.

Ponadto raport powinien wskazać usytuowanie przedsięwzięcia względem zlewni i jednolitych części wód oraz zidentyfikowanie celów środowiskowych dla wód, na które przedsięwzięcie mogłoby oddziaływać, zgodnie z art. 38d, 38e i ew. 38f ustawy z dnia 18 lipca 2001 r. Prawo wodne (Dz. U. z 2005 r. Nr 239, poz. 2019 z późn. zm.), w kontekście art. 81 ust. 3 ww. ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach

oddziaływania na środowisko, a także podać, czy i w jaki sposób przedsięwzięcie będzie oddziaływać na ten cel.

Konieczne jest również rozważenie potencjalnych zagrożeń powstania szkody w środowisku, w tym możliwość zanieczyszczenia wód powierzchniowych i podziemnych na etapie realizacji, eksploatacji i likwidacji przedsięwzięcia. W tym celu należy omówić zabezpieczenie gruntów i wód podziemnych przed awaryjnym odprowadzaniem do nich ścieków, przenikaniem zanieczyszczeń ze zbiorników odpadów lub migracji zanieczyszczeń rozlanych na terenie wiertni, możliwością zanieczyszczenia nawet głębszych struktur wodonośnych substancjami wchodzącymi w skład płuczki w wyniku awaryjnej ucieczki płuczki do górotworu, zakłóceniem reżimu wód podziemnych poszczególnych pięter wodonośnych, zanieczyszczeniem wód podziemnych płynami złożowymi, np. solanką. Przy szczegółowej analizie zagrożeń należy zwrócić uwagę na zapisy ustawy z dnia 13 kwietnia 2007 r. o zapobieganiu szkodom w środowisku i ich naprawie (Dz. U. Nr 75, poz. 493 z późn. zm.) i przewidzieć działania zapobiegawcze i naprawcze oraz tryb postępowania w przypadku faktycznego zagrożenia szkodą lub szkody.

Analiza powyższych aspektów, a także przedstawienie działań minimalizujących negatywne skutki pozwoli na rzetelną ocenę oddziaływania przedsięwzięcia na poszczególne elementy środowiska.

W związku z powyższym stwierdza się obowiązek przeprowadzenia oceny oddziaływania przedsięwzięcia na środowisko i opracowania raportu.

Pouczenie

Na niniejsze postanowienie nie służy zażalenie.

REGIONALNY DYREKTOR
OCHRONY ŚRODOWISKA W BYDGOSZCZY
WŁODZIMIERZ CIEPŁY

Otrzymują :

1. Burmistrz Brześcia Kujawskiego, Pl. Wł. Łokietka 1, 87-880 Brześć Kujawski,
2. Pan Bogusław P. Podniesiński, Prezes Zarządu Mazovia Energy Resources Sp. z o.o., Al. Jerozolimskie 30, 00-024 Warszawa,
3. Pozostałe strony w trybie art. 49 Kpa,
4. a/a.

Kontakt w sprawie z Panią Beatą Wołoszynowską pod nr tel. (52) 55 11 350-362 wew. 6042.